Двама майстори, един стил: етномузикологичен прочит на спора за авторство сред барабанистите в сватбарските оркестри

Борислав Петров*

Резюме: Статията разглежда проблема за авторството в сватбарските барабанни стилове в България през призмата на етномузикологични концепции за колективното творчество, музикалната приемственост и процесите на културна легитимация. Изследването се основава на теренна работа, проведена в периода 2022 – 2025, включваща интервюта, наблюдения и аудио-визуална документация на професионални сватбарски барабанисти от различни поколения. Чрез анализ на спора между Пайчо Иванов и Салиф Али относно авторството върху определени стилови иновации се показва, че сватбарските барабанни стилове се формират в условията на колективно музикално взаимодействие, импровизация, подражание и конкуренция, при които индивидуалният принос придобива значение чрез признанието на професионалната общност. Текстът доказва, че авторството в тази музикална практика функционира не като собственост върху конкретни изпълнителски модели, а като динамичен процес на изграждане на музикантски авторитет, престиж и символично представителство на стилове, формирани чрез колективно творчество.
Ключови думи: *сватбарска музика, барабанен стил, авторство, колективно ансамблово взаимодействие, спор*

В музикалните култури, основани върху устно предаване и импровизационна практика, въпросът за авторството рядко има еднозначен отговор. За разлика от писмено фиксираните музикални произведения, при които създателят обикновено може да бъде ясно

* **Борислав Петров** – докторант, Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“; e-mail: bppetrov@gmail.com

Литература / Bibliography

Димов, Венцислав (2005). Ромски приноси в музикалната индустрия. – В: *Музика. Роми. Медии.* София: Звездан, 2005, с. 48 – 66 [Dimov, Ventsislav (2005). Romski prinosi v muzikalnata industriya. – In: Muzika. Romi. Medii. Sofia: Zvezdan, 2005, s. 48 – 66].

Кауфман, Димитрина (1989). Национални и регионални проблеми в музиката на сватбарските оркестри. – В: *Музикални хоризонти*, 1989, № 2, с. 7 – 13 [Kaufman, Dimitrina (1989). Natsionalni i regionalni problemi v muzikata na svatbarskite orkestri. – In: Musical Horizons, 1989, № 2, s. 7 – 13].

Пампоров, Алексей (2008). Етническа идентичност. – В: *Ромите в България*. София: Информационен справочник, Институт Отворено общество, 2008 [Pamporov, Aleksey (2008). Etnicheska identichnost. – In: Romite v Bulgaria. Sofia: Informatsionen Spravochnik, Open Society Institute, 2008].

Пейчева, Лозанка (1999). Душата плаче – песен излиза. Ромските музиканти в България и тяхната музика. София: ТерАрт, 1999 [Peycheva, Lozanka (1999). Dushata plache – pesen izliza. Romskite muzikanti v Bulgaria i tyahnata muzika. Sofia: TerArt, 1999].

Петров, Борислав (2025). Барабанни стилове в ромската музика в България в началото на XXI век през призмата на индивидуалния стил на барабаниста Сашо Биков. – В: *Българско музикознание*, № 3, 2025, с. 94 – 120 [Petrov, Borislav (2025). Barabanni stilove v romskata muzika v Bulgaria v nachaloto na XXI vek prez prizmata na individualniya stil na barabanista Sasho Bikov. – In: Bulgarian Musicology, 2025, № 3, s. 94 – 120].

Рашкова, Наталия (1993). Динамика на инструменталното музикално изпълнителство. – В: *Български фолклор*, 1993, № 1, с. 65 – 73 [Rashkova, Natalia (1993). Dinamika na instrumentalnoto muzikalno izpalnitelstvo. – In: Bulgarian Folklore, 1993, № 1, s. 65 – 73].

Merriam, Alan P. (1964) The Anthropology of Music. Northwestern University Press, 1964.

Nettl, Bruno (1964). Theory and Method in Ethnomusicology. New York: The Free Press of Glencoe, 1964.

Nettl, Bruno (1983). The Study of Ethnomusicology: Twenty-Nine Issues and Concepts. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 1983.

Rice, Timothy (1994) May It Fill Your Soul: Experiencing Bulgarian Music. Chicago and London: University of Chicago Press, 1994.

Silverman, Carol (2021). Ivo Papazov's Balkanology. New York: Bloomsbury Academic, 2021.